

Kvalifikacijski profil za sektor second-hand »Strokovnjak za rabljene električne naprave«

Vodič - nacionalni kvalifikacijski koncept za Slovenijo
(Blaž Weber, Neža Pavzin, Marinka Vovk)

Kontakt v Sloveniji:

Neža Pavzin
Šolski center Nova Gorica
Medpodjetniški izobraževalni center-MIC
Tel.: +386 5 6205 736
neza.pavzin@scng.si
www.scng.si
Blaz Weber
Tel.: +386 5 6205 734
blaz.weber@scng.si
www.scng.si

Koordinacija projekta:

Heike Arold – INBA nachhaltige
Berufsbildung und Arbeit
Tel.: +49 (0) 4331 148791
arold@inba-sh.de
www.inba-sh.de
Ralf Kaufmann – nordprojekte
Kaufmann&Partner
Tel.: +49 (0) 4331 – 7707711
kaufmann@nordprojekte.de
www.nordprojekte.de

Vsebina

1. Uvod	3
2. Opis izobraževalnega sistema v Sloveniji.....	4
3. Predlog za izvajanje ali vzpostavitev koncepta v Sloveniji.....	5
4. Predlog za financiranje koncepta v Sloveniji.....	6
5. Obeti	7

1. Uvod

Nacionalni kvalifikacijski koncept je izdelal slovenski partner, Šolski center Nova Gorica, pod vodstvom »nordprojekte Kaufmann&Partner« in »INBA – Institut nachhaltige Berufsbildung und Arbeit«, v okviru projekta Erasmus+ »QualiProSH Electro«. Osnova za nacionalni koncept je evropski koncept specifične kvalifikacije »strokovnjak za rabljene električne naprave« za sektor rabljenega blaga, ki je bil izdelan v Erasmus+ projektu »QualiProSH Electro«, kot tudi kvalifikacijski profil in standardi kakovosti, ki so bili izdelani v prejšnjih dveh projektih Leonardo da Vinci, »QualiProSecondHand« in »QualiProSH II«. Vsebine in cilji poučevanja in učenja kot tudi kompetence in veščine, ki se jih poučuje v okviru kvalifikacije so bile izdelane v prejšnjih projektih z natančno analizo delovnega procesa, ki jo je opravil Inštitut tehnologije in izobraževanja (IT + B) univerze v Bremnu, projekt pa je koordinirala Heike Arold. Vsebina in struktura izvedbe je bila prilagojena nacionalnemu okviru slovenskega poklicnega izobraževanja in usposabljanja, pogojem potencialnega trga dela in potrebam ciljnih skupin v Sloveniji.

Slovenija mora obravnavati dve ključni vprašanji na področju ponovne uporabe EEO:

1. Kako zagotoviti ponovno uporabo elektronskih izdelkov ?
2. Katere splošne pogoje je potrebno vključiti v delovne procese in edukacijo, da bo industrija akceptirala ponovno uporabo?

Potrebno je preučiti kritične dejavnike, da bodo podjetja lahko uspešno delovala na tem področju. Predhodne predloge za vključitev ponovne uporabe / prenove praks v slovensko upravljavsko strukturo je predlagala že OEEO, kjer se osredotoča na socialne razsežnosti ponovne uporabe.

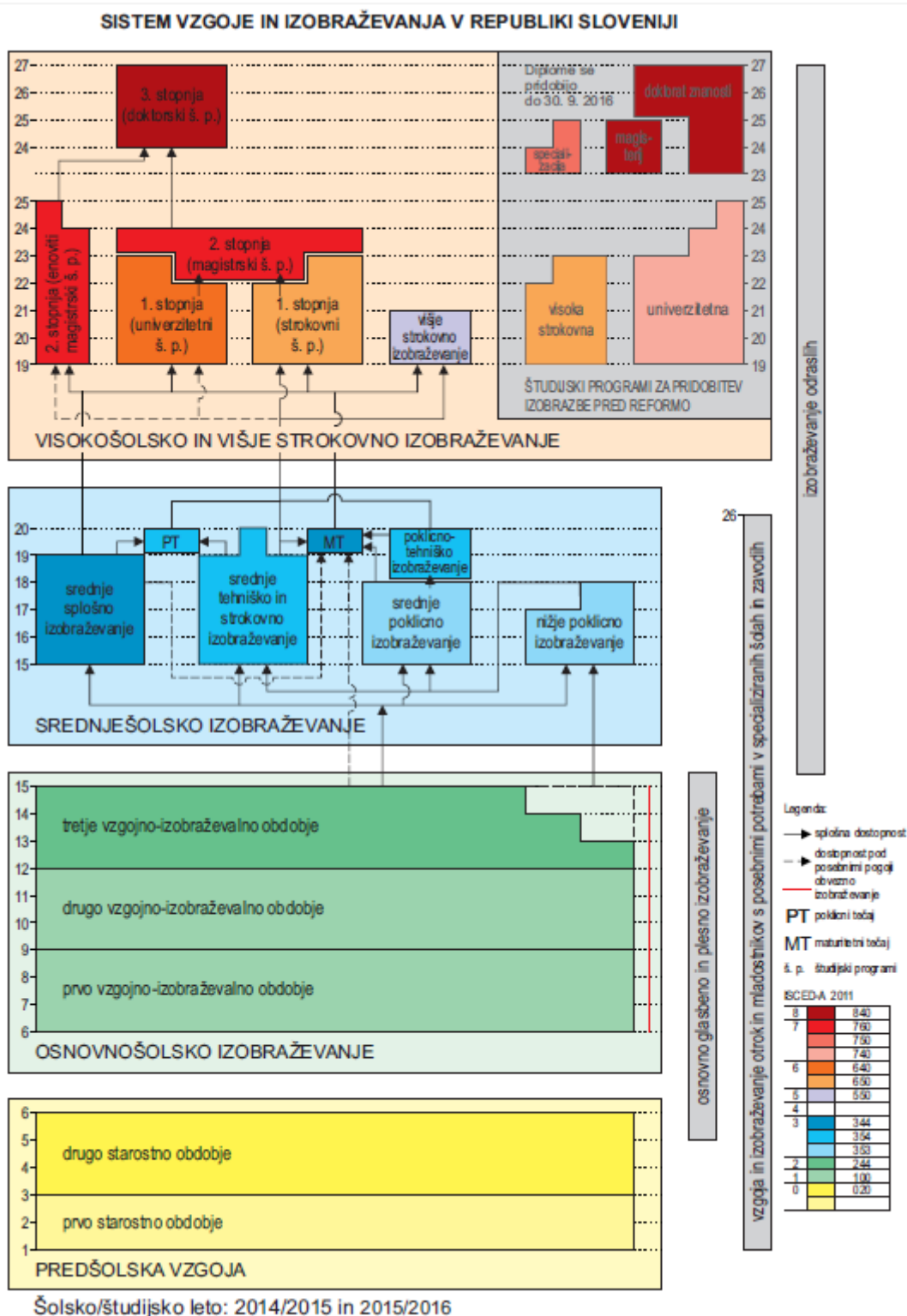
V nacionalnem konceptu je potrebno upoštevati specifikacije za izboljšanje pogojev za ponovno uporabo in obnovo električne in elektronske opreme, ki je dosegla konec svoje prve življenjske dobe. Potrošnikom je potrebno zagotoviti, da je vsaka ponovna uporaba električne in elektronske opreme primerna za namene tako v smislu varnosti in funkcije.

2. Opis izobraževalnega sistema v Sloveniji

Podroben opis izobraževalnega sistema v Sloveniji najdemo na spletni strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport :

http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_visoko_solstvo/enicnarij_center/solski_sistem_v_rs/

Najlažje pa si ga predstavljamo s pomočjo spodaj prikazane grafične ponazoritve.

3. Predlog za izvajanje ali vzpostavitev koncepta v Sloveniji

Vzpostavitev kvalifikacijskega koncepta

Ocenjujemo, da bi se lahko kvalifikacijski koncept najhitreje zasedel v Sloveniji s pomočjo sistema Nacionalnih poklicnih kvalifikacij (NPK). Druge možnosti se ne vidi saj je nerealno pričakovati, da bi koncept lahko vključili direktno v izobraževalni sistem. Za vključitev v kakršnikoli sistem pa je prvi korak vedno ta, da se na trgu izkaže potreba po neki novi kvalifikaciji .

Tukaj je lahko v našem primeru težava, ker se trg za to področje šele razvija. Trenutno so torej potrebe manjše. Sčasoma pa se pričakuje povečanje le teh. Takrat bo potrebno kontaktirati posamezne socialne partnerje, ki bodo potrdili potrebo po takšni kvalifikaciji.

Trenutno že obstajajo določene NPK, ki so v nekaterih segmentih sorodne naši kvalifikaciji. Zato se lahko zgodi, da takšne programe in kvalifikacije enostavno vključijo v že obstoječe, podobne. Vsekakor je smiselno, da se kvalifikacije v vsebinah ne podvajajo. Tako bo potrebno razmisliti kako zapeljati celoten proces, da bo dal optimalne rezultate .

Če se je Slovenija zavezala h krožnemu gospodarstvu, potem bo morala tudi odpreti nove možnosti izobraževanja in usposabljanja. Sedanji programi ne dajejo konkretnih rezultatov na področjih ponovne uporabe, ker niso dovolj praktično naravnani.

Za uveljavitev kvalifikacijskega koncepta je zelo pomembna odgovorna zaveza Slovenije za uveljavitev koncepta krožnega gospodarstva.

Načini usposabljanja

Za usposabljanje bi bila najprimernejša oblika sorodna modelu NPK. Na ta način bi omogočili kandidatom da se ustrezno pripravijo . Če bi bil predlog za kvalifikacijo hitro sprejet bi lahko takšno kvalifikacijo tudi certificirali. V nasprotnem primeru pa bi vseeno imeli pripravljen koncept usposabljanja, ki bi čakal na boljše čase – pravi trenutek, da se socialni partnerji uskladijo glede novih potreb na trgu dela in kvalifikacijskega koncepta.

Druga možnost bi lahko bila usposabljanje preko modela specializacij (to bo nova možnost v bližnji prihodnosti). To je povsem nova oblika usposabljanja za katero se je v zadnjem obdobju pripravljala pobuda in se sedaj zanj pripravlja nacionalni projekt. V tem modelu usposabljanja se pričakuje, da bi lahko imeli na razpolago sredstva za usposabljanje v obsegu nekaj mesecev (4 – 6 mesecev).

Možnosti pridobitve uradnega potrdila

Zelo ugodno bi bilo, da bi kvalifikacija lahko postala formalna kjer bi se zanjo pridobilo uradno potrdilo. To bi bilo možno preko že opisane strategije pridobitve NPK in mogoče tudi preko modela specializacij .

Ko imamo enkrat vzpostavljeno NPK, pa lahko le ta predstavlja tudi modul v izobraževalnem programu kjer smo že zelo blizu dodatnega uradnega potrdila. Takšni primeri v sistemu NPK že obstajajo za že uveljavljene kvalifikacije.

Ciljne skupine za kvalifikacijo

Kvalifikacija bi bila primerna za naslednje ciljne skupine:

- za mlade
- za srednjo generacijo, ki izgubi službo in se prekvalificira

Mnogi mladi dandanes ne dokončajo svoje izobraževalne poti . Tukaj imamo v mislih osipnike. Za njih bi takšna kvalifikacija lahko bila priložnost in dodatna možnost predvsem v smislu razvijajočega se trenda potreb na tem področju (sektor ponovne uporabe). Ker se v Sloveniji vzpostavljajo podjetja iz te branže se pričakuje večajo potreb po takšni kvalifikaciji. Po drugi strani pa mnogi mladi kljub končani izobrazbi ne dobijo službe. Tudi za njih bi lahko bila takšna kvalifikacija priložnost in dodatna možnost .

Do enakih zaključkov pridemo za srednjo generacijo, ki izgubi službo in se prekvalificira. Tudi njim bi lahko takšna kvalifikacija nudila dodatno priložnost .

Oblike usposabljanja

Da bi dosegli maksimalne rezultate bi bila najustreznejša oblika usposabljanja takšna kjer bi šola sodelovala s podjetji iz te branže. Takšen model je v Sloveniji že uveljavljen in daje dobre rezultate.

4. Predlog za financiranje koncepta v Sloveniji

Za financiranje kvalifikacijskega koncepta bi uporabili vse znane in razpoložljive vire v Sloveniji.

Možnosti financiranja

- Preko projektov (vsaj v začetni - pilotni fazi)
 - nacionalni in mednarodni projekti, ki so lahko povezani z področjem SH
- Preko javnih razpisov
 - Zavoda za zaposlovanje
 - Ministrstva za izobraževanje
 - Ministrstva za delo....

Primeri

- Izobraževanje brezposelnih odraslih
 - Usposabljanje za dodatne kompetence brezposelnih in zaposlenih
 - Specializacije zaposlenih (nov model usposabljanja)
 -
- Preko različnih skladov za usposabljanja
 - Skladi za izobraževanje in usposabljanje na Obrtni zbornici
 - Skladi za izobraževanje in usposabljanje na Gospodarski zbornici
 -
 - Preko povpraševanja zainteresiranih podjetij (tržna ponudba)
 - Preko povpraševanja zainteresiranih posameznikov (tržna ponudba)

Ključne dileme

- Obstoječe kvalifikacije s področja ekologije, trgovine, lesarstva itd. ne zadoščajo, ker ne vključujejo praktičnih znanj s področja ponovne uporabe (Second Hand – SH), kjer je poleg znanj in veščin pomemben pravilen odnos do teh izdelkov
- Kadri v obstoječih programih niso kvalificirani za znanja s področja ponovne uporabe (SH) saj je ta dejavnost za Slovenijo nova
- Slovenija nima svojih virov in če jih ne bomo znali ohraniti z dejavnostjo, kot je ponovna uporaba, bomo številne izgubili
- Ponovna uporaba (SH) je priložnost za lokalna zelena delovna mesta.

5. Obeti

Za bližnjo prihodnost je pomembna predvsem promocija sektorja ponovne uporabe in kvalifikacijskega koncepta. Na ta način bomo povečali prepoznavnost in informirali širše okolje o možnostih, ki jih ponuja to področje. Srednjeročno pa pričakujemo, da se bodo pojavile širše potrebe za dodaten razvoj tega področja.

Za doseganje teh rezultatov nameravamo povečati sodelovanje s socialnim podjetjem Center ponovne uporabe - CPU, ki je prvo večje podjetje v Sloveniji, ki na vseh področjih uveljavlja in izvaja koncept ponovne uporabe.

Vsekakor nameravamo v prihodnosti preiskati in poiskati vse dodatne možnosti ter strategije za razvoj področja ponovne uporabe. Tukaj se bomo zgledovali po vseh tistih državah, ki imajo področje ponovne uporabe že močno uveljavljeno.